

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

***ПОЛЕГЕНЬКА Ю.О.,* МАГІСТР,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

В сучасних умовах на кожному підприємстві процес постачання є невід'ємною складовою кругообігу засобів. У постачальників придбаються основні засоби, нематеріальні активи, паливо, мастильні матеріали, матеріальні цінності та інші запаси, котрі підприємства використовують протягом своєї виробничо-господарської діяльності. Підрядники виконують для підприємств різноманітні ремонтні роботи, будівельні роботи, технічне обслуговування техніки та інше. В ході співпраці взаємовідносини між двома сторонами скріплюються двосторонніми договорами. При правильному веденні бухгалтерського обліку з постачальниками та підрядниками повинні виконуватись всі вимоги, зазначені у договорах.

При здійсненні розрахунків з постачальниками та підрядниками керівника підприємства і бухгалтера цікавить перш за все економічна сторона цієї справи, а потім технічна. Тому облік розрахунків потрібно розглядати в тісному взаємозв'язку з діючими офіційними матеріалами, практикою роботи підприємства, що дозволяє уникати зайвих податкових платежів, штрафних санкцій та інших неефективних витрат.

Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками повинна забезпечити: своєчасне відображення поточних зобов'язань з розрахунків з постачальниками і підрядниками; забезпечення контролю за раціональним використанням коштів підприємства; забезпечення контролю за своєчасністю платежів і дотриманням встановленого порядку розрахунків; попередження прострочки кредиторської заборгованості; правильність відображення розрахункових операцій та перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками; забезпечення своєчасного проведення інвентаризації розрахунків та достовірного відображення у звітності стану розрахунків.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Цей рахунок є активно-пасивним, тобто має

** Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор*

розгорнуте сальдо: за дебетом — сума дебіторської заборгованості, а за кредитом — кредиторської. В теорії рахунок 63 вважається пасивним. До цього рахунку передбачено в Плані рахунків такі субрахунки: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» та 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ». Але найчастіше на підприємствах використовуються перші два субрахунки. За журнально-ордерною формою для обліку по рахунку 63 призначений журнал №3 та відомість аналітичного обліку. В цих регістрах відображають залишки на початок місяця, обороти по дебету і кредиту, а також залишки на кінець місяця. Сільськогосподарські підприємства з 2009 року для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками використовують Журнал-ордер №3 В с.-г. та Реєстр операцій за розрахунками з постачальниками (підрядниками) №3.3 с.-г. Записи в цих документах про виконані роботи і надані послуги постачальниками та підрядниками проводять на підставі розрахункових документів в міру їх приймання. Кредитові обороти з Журналу-ордера № 3 В с.-г. переносять в Головну книгу.

Для поглиблення інформативності управлінського обліку про стан розрахунків з постачальниками та підрядниками необхідно розробити та ввести додаткові звітні форми (табл. 1), оскільки існуючі не забезпечують оперативних щоденних даних.

Ця форма допоміжної звітної форми дасть змогу визначати за кожною операцією, проведеною з постачальниками чи підрядниками, дотримання встановлених у договорах термінів поставок ТМЦ (виконання робіт, надання послуг) і своєчасність розрахунків з ними, що є головним в управлінському обліку за цими об'єктами.

Таблиця 1

Підприємство — постачальник (підрядник) за _____ 20__ р.

Отримано				Оплачено				Заборгованість, грн	
№ документа	Дата	Сума, грн.	Термін отримання за договором	№ документа	Дата	Сума, грн.	Термін отримання за договором	Д-т	К-т
Заборгованість на початок місяця:									
Разом за місяць				Разом за місяць					

На сучасному етапі розвитку бухгалтерського обліку зростає роль вирішення проблем, пов'язаних з автоматизацією. Оперативне надання користувачам точної економічної інформації є вирішальним фактором успішного розвитку як окремого підприємства, так і економіки країни в цілому. Якщо не брати до уваги навмисні протиправні дії, то всі помилки при веденні бухгалтерського обліку виникають або через неуважність, або через незнання особливостей ведення бухгалтерського обліку. Такі помилки у більшості випадків виникають при ручному веденні обліку чи при використанні застарілих чи нелегальних версій програмного забезпечення. З впровадженням комп'ютерних інформаційних облікових систем, які ґрунтуються на сучасних інформаційних технологіях, бухгалтери та управлінці отримують численні переваги і виграє підприємство в цілому. При цьому головне завдання автоматизації – це підвищення якості роботи бухгалтерів і бухгалтерії в цілому. Головною перевагою використання комп'ютерних технологій стало значне зменшення рівня трудомісткості праці бухгалтера. За бухгалтером залишається лише невелика частина ручних операцій та прийняття управлінських рішень. Також використання комп'ютерної техніки дозволяє вирішувати задачі бухгалтерського обліку в регламентному і запитному режимах, контролювати результати діяльності, здійснювати пошук необхідної інформації; проводити аналіз реалізації продукції (надання послуг), валових доходів та витрат; змінює методи формування первинної облікової документації (здійснюється перехід до безпаперового ведення обліку); забезпечує вирішення всіх задач, які постають перед бухгалтерською службою підприємства – від обробки первинних документів до формування регламентованої звітності; ведення податкового обліку та інше. Крім того, комп'ютерні технології дозволяють збільшити рівень аналітичних розрахунків за рахунок розширення можливостей аналітичного обліку, а також збільшити загальний престиж підприємства. Найбільш розповсюдженою є програма «1С: Бухгалтерія 8 для України», яка дозволяє вести бухгалтерський і податковий облік, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності: оптову і роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю (включаючи субкомісію), надання послуг, виробництво і так далі. Бухгалтерський і податковий облік ведеться відповідно до чинного законодавства України. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться в гривнях і іноземній валюті. Курсові і сумові різниці по кожній операції

розраховуються автоматично. Розрахунки з контрагентами можна вести за договором в цілому або з вказівкою конкретних документів розрахунків. Спосіб ведення розрахунків визначається окремо для кожного договору.

При впровадженні автоматизованої форми обліку перед підприємствами постає проблема вибору програмного забезпечення, яке задовольняло б всі потреби при веденні обліку. Не всі підприємства можуть виділити кошти на закупівлю комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, а потім виділити кошти на навчання персоналу, забезпечувати постійну технічну підтримку техніки. Але все ж таки в сучасному світі, де стрімко розвиваються технології, кожному підприємству потрібно впроваджувати програми, що полегшують ведення бухгалтерського обліку на всіх ланках, в тому числі розрахунків з постачальниками та підрядниками.

ФОРМИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

***ПОЛЕГЕНЬКА Ю.О.,* МАГІСТР,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У процесі купівлі-продажу товарів, надання послуг, а також виконання різного роду зобов'язань у грошовій формі відбуваються різноманітні розрахунки та платежі. Грошові розрахунки можуть набирати як готівкової, так і безготівкової форми. Готівкова форма розрахунків застосовується за обслуговування населення - виплата заробітної плати, матеріального заохочення, дивідендів, пенсій, грошової допомоги. Отримуючи грошові доходи, населення витрачає їх на купівлю товарів, продуктів харчування, оплачує послуги і здійснює інші платежі. Безготівкові розрахунки - це грошові розрахунки, які здійснюються за допомогою записів на рахунках у банках, коли гроші (кошти) списуються з рахунка платника і переказуються на рахунок отримувача коштів.

Безготівкові розрахунки між суб'єктами підприємницької діяльності здійснюються у національній валюті України через установи банків шляхом перерахування коштів з рахунка платника на рахунок одержувача за допомогою таких форм розрахункових

** Науковий керівник – Веретельник Н.І., старший викладач*